

האוניברסיטה העברית בירושלים - הפקולטה למדעי החברה
בית הספר למדיניות ציבורית וממשל על שם פדרמן - תכנית המצטיינים ללימודי תואר MA

תקציר עבודת מחקר לתזה :

**הערכת יישום מדיניות בתחום התכנון העירוני הרגיש למים
ירושלים כמקרה בוחן ליישום פרק ד של תמ"א 34 / ב / 4**

בהנחייתו של פרופ' ערן פייטלסון

כתבה: אילה גלדמן

תחום יישום המדיניות נחקר מאז שנות ה-70 של המאה הקודמת והתרכז בניסיון לגבש מודלים לניתוח תהליכי יישום של החלטות מדיניות. עד כה לא התגבשה הסכמה בקרב החוקרים בתחום לגבי מודל מועדף, ורוב המחקרים הוסיפו משתנים שהפכו את ניתוח היישום למורכב עוד יותר. מחקר זה מציע מודל לניתוח יישום מדיניות המבוסס על הידע המחקרי הקיים ומשלב בין מספר מודלים קיימים מבלי להוסיף משתנים חדשים.

מחקר זה בחן את אופן יישומה של מדיניות שנקבעה בכלי חקיקה תכנוני כאמצעי לצמצום הפגיעה במשאב המים, על ידי אימוץ התפיסה של תכנון עירוני רגיש למים. המחקר בחן כיצד מיושמות ההנחיות המפורטות בפרק ד' של "תמ"א 34 / ב / 4 - ניצול מיטבי של מי נגר עילי והעשרת מי תהום", בתכניות סטטוטוריות בירושלים.

מהמחקר עולה כי גם כאשר החלטת המדיניות מסתמכת על תהליך יישום שהוא בירוקראטי בעיקרו, היישום אינו מובטח. הבניית תהליך היישום כחלק מהחלטת המדיניות היא מהותית להצלחת ביצוע המדיניות. ככל שבהחלטת המדיניות, ההנחיות שנקבעו לגבי אופן היישום נהירות, כך גדלה מידת היישום. כמו כן, אופן הניסוח, וכתוצאה מכך מידת היישום, תלויים במידת הקשר שבין קובעי המדיניות לבין אלו האמונים על יישומה. ככל שקשר זה חזק יותר והבנת אופן הפעולה וצורת העבודה בין קובעי המדיניות לגורמי היישום ברורים יותר בעת קביעת המדיניות, כך מידת היישום תגבר.

מסקנות מחקר זה והמודל המוצע בו, יוכלו לסייע בגיבוש כלי לבחינת יישום החלטות מדיניות בישראל בכלל ושל תמ"אות והליכי תכנון בפרט.